

OBČINA ČRNOMELJ	SIG.Z.
	PRIL.
	VRED.
PREJETO - 5. 06. 2019	
ŠIFRA ZAD.	

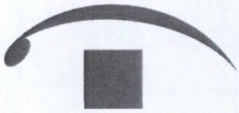
Številka: 35105-0045/2019/10
Datum: 04.06.2019

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Novo mesto, Skalického ulica 1, 8000 Novo mesto (v nadaljevanju: ZVKDS), izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 - Odl. US 90/12, 111/13 in 32/16; v nadaljevanju: ZVKD-1) in 9. točke dopolnilnih kulturnovarstvenih pogojev št. 35105-0045/2019/5 z dne 20.03.2019 za stranko Občino Črnomelj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj (v nadaljevanju: investitor) v zadevi izdaje dopolnilnih kulturnovarstvenih pogojev naslednje

KULTURNOVARSTVENE POGOJE – druga dopolnitev

I. Investitor mora v zvezi s projektom »odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Kolpe – Občina Črnomelj; podprojekt: dograditev kanalizacije v mestu Črnomelj« po projektni dokumentaciji IZP (idejna zasnova za pridobitev projektnih pogojev), št. projekta 60/2018-IZP (januar 2019), ki jo je izdelalo podjetje Ambiens d.o.o., Ulica na Utrdbah 8, 8340 Črnomelj, odgovorna oseba projektanta Branko Banovec in predstavlja poseg znotraj kulturnih spomenikov Črnomelj - Mestno jedro, št. EŠD 87 in Črnomelj - Arheološko območje Loka-Okljuk, št. EŠD 9839 pri izdelavi dokumentacije za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja upoštevati naslednje dopolnilne pogoje:

1. Na trasi kanalizacije (kanalizacija pod mestnim jedrom; kanal MJ), ki poteka po zahodnem robu mestnega jedra, na parc. št. 1126/14, 1126/15, 1126/16, 1126/26, 1126/47, 24/1, 24/2, 24/3, 25/2, 25/5, 25/8, 26/1, 27/1, 28/1, 29/1, 31, 32/2, 33/2, 34/2, 42/1, 35, 36/1, 36/2, 37, 39/1, 39/2, vse k.o. Črnomelj, v skupni dolžini cca **440 m**, je potrebno opraviti invazivno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča, tj. **arheološko dokumentiranje ob gradnji** s stalno prisotnostjo arheološke ekipe v sestavi 1 arheolog, 1 tehnik in 1 delavec, ob čemer se dokumentirajo vsi izpovedni tlorisi in profili. V primeru odkritja arheoloških plasti in struktur, bo potrebno izvesti arheološka izkopavanja, ki bodo določena z zapisnikom o konservatorskem nadzoru nad terenskimi deli raziskave in v dopolnitvi kulturnovarstvenih pogojev.
2. Investitor mora zagotoviti, da se strojni izkop zemljine izvaja z ravno bagrsko žlico t.i. »planirko, da se lahko zagotovi strokovnim standardom ustrezno arheološko dokumentiranje!
3. Na trasi kanalizacije (Na bregu s črpališčem in tlačnim vodom; kanal B), ki deloma poteka na parc. št. 1142/1, 1142/5, 1140/1, 1139/1, 1138, 1140/3, 1136/1, 1134/6, 1093/2, vse k.o. Loka, je potrebno opraviti invazivno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča, tj. **arheološka izkopavanja na površini 105 x 2 m (210 m²)** do globine geološke osnove. Dovolj se strojni izkop z ravno bagrsko žlico (planirko) do povprečne globine 0,65 m, sledi ročni izkop arheoloških plasti v povprečni debelini 0,50 m (od tega sodi 0,40 m v 3. kategorijo arheološkega izkopa in 0,10 m v 2. kategorijo arheološkega izkopa). Na celotni površini pričakujemo 3% vkopov povprečne globine 0,20 m, katere je potrebno skopati ročno in sodijo v 2. kategorijo arheološkega izkopa.
4. Na preostali trasi kanala B, ki poteka na parc. št. 1142/5, 1117, 2419/1, 1038, 2419/2, 1121/1, 2414/4, 2405/3, 2414/2, vse k.o. Loka, v skupni **dolžini cca 580 m**, je potrebno opraviti invazivno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča, tj. **arheološko dokumentiranje ob gradnji** s stalno prisotnostjo arheološke ekipe v sestavi 1 arheolog, 1

tehnik in 1 delavec. V primeru odkritja arheoloških plasti in struktur, bo potrebno izvesti arheološka izkopavanja, ki bodo določena z zapisnikom o konservatorskem nadzoru nad terenskimi deli raziskave in v dopolnitvi kulturnovarstvenih pogojev.

5. V ponudbo arheoloških raziskav je potrebno vključiti postizkopavalno analizo arhiva najdišča, ki znaša najmanj 20% končne cene.
6. Arheološke raziskave se morajo izvajati v primernih vremenskih razmerah (npr. teren ne sme biti razmočen, jutranja temperatura ne sme biti pod lediščem ipd).
7. Posamezne ugotovljene plasti je potrebno ročno počistiti in dokumentirati v tlorisu in profilu v skladu z metodologijo in standardi stroke ter v skladu s *Pravilnikom o arheoloških raziskavah (Uradni list RS 3/2013)*!
8. Rezultate arheološke raziskave je potrebno upoštevati pri tukaj predlagani gradnji.
9. Ob vseh posegih povezanih z obravnavnim projektom je potrebno zagotoviti strokovni konservatorski nadzor, ki ga opravi odgovorni konservator iz ZVKDS. Zato mora investitor in izbrani izvajalec arheološke raziskave pisno informacijo o pričetku arheološke raziskave in o pričetku gradbenih del posredovati na ZVKDS, OE Novo mesto, Skalickega ulica 1, 8000 Novo mesto, vsaj 14 dni prej.
10. Investitor si mora za izvedbo zgoraj predpisanih arheoloških raziskav pridobiti **izvajalca arheoloških del in posebno kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline, ki ga izda Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Maistrova 10, 1000 Ljubljana.**
11. **Pred začetkom izvedbe arheoloških raziskav je potrebno traso obravnavane kanalizacije zakoličiti s strani investitorja oz. projektanta.**

II. Investitor mora pred začetkom gradbenih del (točka 3) opraviti zgoraj predpisane arheološke raziskave.

III. Če na območju ali predmetu posega obstaja ali se najde arheološka ostalina, mora investitor od Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine, ki je pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja za poseg.

IV. V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti.

V. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

ZVKDS, Območna enota Novo mesto, Skalickega ulica 1, 8000 Novo mesto je dne 20.03.2019 na zahtevo investitorja izdal dopolnilne kulturnovarstvene pogoje za »odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Kolpe – Občina Črnomelj; podprojekt: dograditev kanalizacije v mestu Črnomelj«, ki predstavlja poseg znotraj kulturnih spomenikov *Črnomelj - Mestno jedro*, št. EŠD 87 in *Črnomelj - Arheološko območje Loka-Okljuk*, št. EŠD 9839. Projektna dokumentacija, ki je navedena v I. točki izreka teh kulturnovarstvenih pogojev je bila priložena k vlogi za izdajo kulturnovarstvenih pogojev z dne 31.01.2019 in se ne spreminja. Pri preizkusu vložene zahteve je bilo ugotovljeno, da je ta popolna.

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v kulturni spomenik se določijo v skladu z aktom o razglasitvi spomenika ali z določbami prostorskega akta. V skladu s to določbo velja za kulturni spomenik *Črnomelj - Mestno jedro*, št. EŠD 87 varstveni režim, določen v 4. in 5. členu *Odloka o razglasitvi mestnega jedra*

Črnomelj za kulturni spomenik lokalnega pomena (Uradni list RS, št. 74/2001, z dne 21.09.2001)« (Uradni list RS, št. 74/2001) in se glasi:

- varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, etnoloških, zgodovinskih in ambientalnih vrednosti v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti,
- ohranjanje in varovanje se urbanistična zasnova historičnega mestnega jedra,
- novogradnje morajo biti podrejene spomeniškovarstvenim kvaliteta območja,
- mestna oprema mora biti podrejena izbranemu tipu opreme oziroma se določi s soglasjem zavoda,
- **pri kakršnihkoli posegih v tla objektov ali v tla mestnega jedra so obvezne predhodne arheološke raziskave.**

Kulturnovarstveni režim za kulturni spomenik lokalnega pomena Črnomelj - Arheološko območje Loka-Okljuk, št. EŠD 9839 je določen v 3. in 4. členu Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj (Uradni list RS Slovenije 63/2018) in se glasi:

Arheološka najdišča se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,
- poglobljati dna vodotokov,
- nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

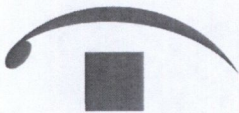
Posegi v arheološka najdišča so izjemoma dovoljeni:

- na stavbnih zemljišča znotraj naselij in v robnih delih najdišč, če ni možno najti drugih rešitev in če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo,
- v procesu znanstvenega preučevanja ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodne arheološke raziskave, katerega sestavni del mora biti arhiv arheološkega najdišča. V primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

ZVKDS je za obravnavani projekt z dne 20.03.2019 izdal dopolnilne kulturnovarstvene pogoje št. 35105-0045/2019/5, kjer je bila na delu predlagane trase obravnavanega projekta zahtevana izvedba invazivnih predhodnih arheoloških raziskav. Del predpisanih raziskav (tj. 9 strojno – ročnih izkopanih testnih jarkov v velikosti 5 x 3 m; ročni izkop 2 testnih jam, vsaka v velikosti 3 x 1,5 m; ročni izkop 6 testnih jam, vsaka v velikosti 2 x 1 m) je v skladu z izdanim kulturnovarstvenim soglasjem za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline št. 62240-172/2019/3 z dne 10.05.2019 izvedlo podjetje Arhat, Aleš Tiran s.p., Lamutova ulica 10, 8000 Novo mesto. O opravljeni raziskavi je bilo izdano prvo strokovno poročilo (Poročilo o arheološkem testnem izkopu na trasi fekalne kanalizacije v mestnem jedru – kanal MJ in Na bregu – kanal B v Črnomlju, maj 2019). V dopolnilnih pogojih predpisano arheološko dokumentiranje ob gradnji še ni bilo opravljeno.

Rezultati raziskav na trasi kanala MJ, ki poteka tik pod zahodnim nizom stavb v mestnem jedru, potrjujejo umetno urejanje levega brega reke Dobljčice. Najdbe so posledica kopičenja odpadkov in odvečne zemljine, oz. se tu pojavljajo kot stranski produkt gradbenih in urejevalnih del v mestnem jedru. Na trasi kanala B, so bili že v prvih testnih jamah odkriti ostanki tlakovane hodne površine, ki jo izkopavalec na podlagi odkritega materiala umesti v rimski čas. Ob tem je potrebno omeniti, da so v ostalih jamah prav tako naleteli na utrjene hodne površine, oz. tlakovanja in materialne ostanke, ki so še starejšega - torej prazgodovinskega, izvora.

Pred nadaljevanjem gradbenih del na trasi kanala MJ je potrebno zagotoviti arheološko dokumentiranje oz. raziskave ob gradnji. Znotraj celotnega območja testnih jarkov na kanalu B (TJ 1-6), pa je potrebno zagotoviti arheološka izkopavanje najmanj v dolžini 105 m in v najmanjši širini 2 m.

ZVKDS je glede na določen kulturnovarstveni režim in rezultate že opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izrekel druge dopolnilne kulturnovarstvene pogoje, in sicer:

1. Na trasi kanalizacije (kanal MJ), ki poteka po zahodnem robu mestnega jedra je potrebno v skupni dolžini cca 440 m, opraviti invazivno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča, tj. arheološko dokumentiranje ob gradnji s stalno prisotnostjo arheološke ekipe v sestavi 1 arheolog, 1 tehnik in 1 delavec.
2. Na trasi kanalizacije (Na bregu s črpališčem in tlačnim vodom; kanal B) je potrebno opraviti invazivno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča, tj. arheološka izkopavanja na površini 105 x 2 m (210 m²) do globine geološke osnove.
3. Na preostali trasi kanala B, v skupni dolžini cca 580 m, je potrebno opraviti invazivno arheološko raziskavo za določitev vsebine in sestave najdišča, tj. arheološko dokumentiranje ob gradnji s stalno prisotnostjo arheološke ekipe v sestavi 1 arheolog, 1 tehnik in 1 delavec zaradi:
 - ocene prisotnosti arheoloških ostalin na tem območju,
 - določitve vrste in obsega arheoloških ostalin,
 - ugotavljanja stopnje poškodovanosti arheološkega najdišča,
 - ugotavljanja narave in globine stratigrafije.

Peti in šesti odstavek 29. člena ZVKD-1 določata, da lahko ZVKDS s kulturnovarstvenimi pogoji kot pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja določi obveznost oprave predhodnih raziskav, če se upravičeno domneva, da je v nepremičnini, ki je predmet posegov, neodkrita dediščina, in grozi nevarnost za njeno poškodovanje ali uničenje. ZVKDS je s temi pogoji določil obveznost oprave predhodnih arheoloških raziskav zaradi zgoraj naštetih razlogov.

Stroški zgoraj predpisanih arheoloških raziskav so v skladu s sprejetimi predpisi del priprave zemljišča in bremenijo investitorja. Investitor si mora izbrati ustrezno usposobljenega izvajalca. Nekaj naslovov usposobljenih izvajalcev lahko na željo investitorja posredujemo na ZVKDS, OE Novo mesto. Za predpisano raziskavo si mora investitor (ali pooblaščen izbrani izvajalec) pridobiti posebno kulturnovarstveno soglasje Ministrstva za kulturo po 31. členu ZVKD-1.

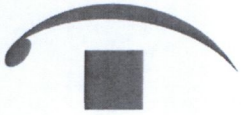
ZVKDS je na podlagi vsega navedenega presodil, da je predlagani poseg investitorja mogoč v obsegu in na način, kot je določen v izreku teh dopolnilnih kulturnovarstvenih pogojev.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1). V primeru najdbe arheološke ostaline mora investitor pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za predmetni poseg v skladu z 31. členom ZVKD-1 pridobiti tudi posebno kulturnovarstveno soglasje Ministrstva za kulturo.

Investitor mora k projektni dokumentaciji za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja, ki upošteva te kulturnovarstvene pogoje, v skladu z 28. členom ZVKD-1 pridobiti kulturnovarstveno soglasje. Kulturnovarstveno soglasje za posege, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, se izda v skladu s predpisi, ki urejajo graditev. Ker je za predlagani poseg investitorja predpisano gradbeno dovoljenje, bo ZVKDS v skladu z 31. členom Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17) kulturnovarstveno soglasje zanj izdal v obliki mnenja (v nadaljevanju: kulturnovarstveno mnenje).

Zahtevi za izdajo kulturnovarstvenega mnenja mora investitor priložiti projektno dokumentacijo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja. Zahtevi za izdajo soglasja mora priložiti tisti del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki je v zvezi s predmetom soglašanja. Zahtevi za izdajo soglasja mora biti priloženo tudi naslednje dokazilo:

- preliminarno poročilo o opravljeni predhodni arheološki raziskavi, ki mora biti usklajeno s *Pravilnikom o arheoloških raziskavah* (Uradni list RS 3/2013) in podpisano s strani odgovornega konservatorja;

- kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline, ki ga izda Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Maistrova 10, 1000 Ljubljana.

Za kakršnakoli druga zemeljska dela v zvezi z obravnavanimi posegi, ki niso predmet priložene dokumentacije, si mora investitor pridobiti nove kulturnovarstvene pogoje.

V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove izdaje. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega mnenja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do izdaje kulturnovarstvenega mnenja.

Za te kulturnovarstvene pogoje se ne plača upravna taksa (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – UPB4 in 32/16; v nadaljevanju: ZUT). Investitor sam krije svoje stroške postopka.

Postopek vodili:

Tina Britovšek
univ. dipl. arheologinja
višja konservatorka

Odločil:

Mitja Simič
univ. dipl. inž. kraj. arh.
vodja območne enote

Vročiti:

- investitorju: Občina Črnomelj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj – OSEBNO
- arhiv tu